

PEISAJUL CULTURAL CITADIN – REPERE ȘTIINȚIFICE ȘI INTERDISCIPLINARE ÎN EDUCAȚIA VIZUALĂ

**Prof. dr. Iulia Frențescu – Colegiul Național „Alexandru
Ioan Cuza” Galați**

În cadrul orelor susținute la clasele cu profil umanist, orele de educație artistică valorifică competențe derivate din studiul fenomenului cultural- artistic, acestea având scopul de a dezvolta la nivel individual, dar și comunitar, sensibilitatea față de valorile culturale ce trebuie descoperite, promovate și conservate. În acest sens este necesar studiul unor valori patrimoniale, iar un subiect destul de interesant ce folosește din plin componenta interdisciplinară, este studiul peisajului cultural citadin.

Peisajul cultural este format dintr-un ansamblu de obiective care capătă în timp și spațiu o încărcătură spirituală, ceea ce îl face să obțină personalitate și duce de multe ori la o suprapunere peste imaginea orașului. Acesta este format din obiective strategice, cultural-istorice, religioase, instituții culturale, muzee, universități, componenta spirituală fiind marcată de tradiții și obiceiuri, activități specifice comunităților umane. Obiectivele culturale devin atractive datorită dimensiunii, vechimii, ineditului și unicității lor.

Peisajul citadin este o componentă reprezentativă a peisajului cultural ocupând un loc important în sistemul de clasificare a peisajelor culturale, având în cea mai mare măsură componente antropice și antropizate, în opoziție cu componentele mediului natural. El se evidențiază prin structuri rezidențiale clare cu implicări culturale, economice, politice și administrative. Orașul s-a născut și a evoluat din dorință de realizare a unui mediu viabil, cu delimitări teritoriale și funcționale a spațiului populat și cel înconjurător, cu care a fost într-o continuă interdependență.

Imaginea urbană este cea care transmite claritatea peisajului citadin și nivelul în care orașul poate să genereze o calitate vizuală. În funcție de ceea ce transmite imaginea orașelor, acestea pot fi percepute ca pozitive sau negative, atrăgând sau respingând investitori sau turiști. În acest fel, imaginea urbană funcționează ca un adevărat ghid, în care se prezintă mediul social

ce populează orașul sau zonele urbane. Peisajul urban este până la urmă un produs social care devine și cultural, ca rezultat al vieții și utilizării lui cotidiene și adoptării unei culturi populare specifice. Acesta își creează în timp tot felul de semnificații și coduri ce fac ca percepția spațiului să fie filtrată afectiv.

Orașul este așadar, valorizat cultural și individual și devine purtător al unei încărcături emoționale care îl transformă perceptual și îi creează spații iconice. „Practic peisajul ajunge să îmbine, pe de o parte artele și creația, iar de altă parte, științele (atât tehnice, cât și umaniste) și cunoașterea”.¹

Implicarea afectivă în descoperirea imaginii ambientale a produs oamenilor cu un simț estetic dezvoltat, nevoia de a le immortaliza sub forma unor acțiuni artistice. Artele în general sunt expresia clară a transpunerii în manieră personală a „etichetelor” urbane, acestea folosindu-se de limbaje plastice specifice, dar și de mijloace de expresie. Fiecare element de limbaj ce compune forma plastică preia caracteristicile simbolice ale formei arhitecturale ce se vrea imitată sau interpretată.

Studiul sincretismului expresiei vizuale la orele de educație vizuală și coroborarea acestuia cu limbajul mitico- simbolic–religios, permite descifrarea relațiilor complexe transmise de opera de artă, în general, și a picturii, în particular.

În contexte istorico-plastice diferite, elementele de limbaj plastic s-au constituit, voluntar sau involuntar, într-un limbaj semantic, necesar înțelegerii și interpretării viziunii artistice. Punctul și linia, ca bază de plecare într-o călătorie a formelor, se desfășoară ochiului într-o multitudine de semne și simboluri pe care subconștientul uman tinde să le atribuie anumitor factori de dezvoltare a umanității. Spațiul ia naștere prin suprafețe și forme, iar formele sunt percepute în spațiu cu ajutorul luminii și al umbrei, al culorilor, perspectivei sau al echilibrului dat de ritm. Interdependența elementelor de limbaj plastic și a mijloacelor de expresie întâlnite în artele plastice sunt rezultatul formării microcosmosului personal, după modelul macrocosmosului universal. Nimic nu este întâmplător, ci este strâns legat de matricea noastră umană.

---

¹ Odile Marcel, *Paysage modes d'emploi, pour une histoire des cultures de l'aménagement*, Seyssel, Champ Vallon, 2006, *apud* Ioana Tudora, *Spațiul public ca peisaj între politic și vernacular*, ACUM 3, Spațiul public și reinserția socială a proiectului artistic și arhitectural, Editura Universitară „Ion Mincu”, București, 2010, p. 103.